

Helsingfors/Mariehamn 18.7.2018

Nr 23/18

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
13.6.2018, nr 124/2018.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av jaktlagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 13.6.2018.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

I jaktlagen intas bestämmelser om skydds jakt av björn, varg och lodjur på eget initiativ.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagen gäller landskapets myndigheter, jakt, allmän ordning och säkerhet samt natur- och miljövård på vilka områden landskapet tillkommer lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 1, 6, 10 och 16 punkterna i självstyrelselagen för Åland.

Landskapslagens 30a § innehåller bestämmelser om åtgärder som får vidtas för att avbryta angreppet om björn, varg eller lodjur angriper tamdjur (s.k. skydds jakt). Däremot berättigar landskapslagens 30b § landskapsregeringen att begränsa möjligheterna att döda rovdjur enligt 30a § om det försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för desamma. Några närmare kriterier för utövande av denna befogenhet, som utfärdas genom förvaltningsbeslut, anges dock inte. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att enligt grundlagens 2 § 3 mom. ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. I all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas. Av

detta följer att bestämmelser som möjliggör undantag från lagbestämmelser redan i och för sig är betänkliga och bör vara noggrant reglerade. Även självstyrelselagens 21 § 1 mom., som berättigar landskapsregeringen att med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda förordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet, förutsätter att det genom landskapslag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Ett motsvarande stadgande finns i 80 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagens 80 § 2 mom., som berättigar även andra myndigheter än republikens president, statsrådet och ministerierna att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, förutsätter att det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl för det och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Dessutom förutsätts att tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande är exakt avgränsat. Detta innebär att det tydligt ska framgå hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning.

Avsikten med landskapslagens 30a § är att djurägare ska få rätt att skydda sina tamdjur från angrepp av björn, varg och lodjur utan att det skulle krävas ett särskilt beslut av landskapsregeringen om skydds jakt. Ett rovdjursangrepp på tamdjur kan medföra betydande olägenheter för djurägarna, inte minst av ekonomisk art, och inverkar således på djurägarnas rättigheter. Trots detta innehåller undantagsbestämmelsen i landskapslagens 30b § inte några närmare bestämmelser om innehållet i begränsningarna av skydds jakten. Paragrafen innehåller därigenom inte tillräckligt grundläggande bestämmelser, som skulle motsvara t.ex. bemyndigandet i 28 § (ÅFS 81/2011) i jaktlagen för landskapet Åland eller i 38 § (FFS 504/2017) i rikets jaktlag. En så här öppen och oklar bestämmelse om en myndighets befogenheter uppfyller inte ovan nämnda krav i grundlagen. Landskapslagens 30b § utgör härvid en behörighetsöverskridning.

Bestämmelsen om jaktbrott kan med stöd av 18 § 25 punkten i självstyrelselagen intas i landskapslagen.

Beträffande bedömningen av landskapslagars förenlighet med EU:s regelverk har en överenskommelse ingåtts 4.3.2009 mellan Ålandsdelegationen och justitieministeriet. Delegationen konstaterar att justitieministeriet beträffande den här aktuella landskapslagen inte inkommit med en i överenskommelsen avsedd bedömning

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger, förutom beträffande landskapslagens 30b §. Det felaktiga stadgandet inverkar inte på landskapslagen i övrigt, varför landskapslagen till övriga delar kan träda i kraft.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Pellonpää.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare